

Resolució dels expedients Q-10032/2016 i Q-0801/2017 relatius al procés de consulta ciutadana sobre les candidatures validades en el marc del procés d'elecció i nomenament del síndic municipal de greuges de Terrassa

Antecedents

El 28 de desembre de 2016 va tenir entrada en aquesta institució una queixa presentada per representants de les entitats OCM (Observatori Ciutadà Municipal), Prou Barreres i Observatori de Drets Socials de Terrassa juntament amb el senyor Ramón Clariana Calvo com a observador del procediment de consulta ciutadana per a l'elecció del síndic/a municipal de greuges de l'Ajuntament de Terrassa.

El 26 de gener de 2017 va tenir entrada un escrit de la Federació d'Associacions de Veïns de Terrassa (FAVT) que versa sobre els mateixos fets ressenyats a la queixa Q-10032/2016 i en què es demana la seva acumulació.

Els promotors de les queixes posen de manifest la seva disconformitat amb el procés de consulta ciutadana sobre les candidatures validades en el marc del procés d'elecció i nomenament del síndic municipal de greuges de Terrassa.

Fonamenten la seva disconformitat en els següents fets:

1. L'Ajuntament de Terrassa impulsà un procés d'elecció i nomenament del síndic/a de greuges de Terrassa, vacant des de l'11 d'abril de 2016.

Aquest procés d'elecció i nomenament està regulat al Reglament del/la Síndic/a Municipal de Greuges de Terrassa, que entrà en vigor el passat 11 d'octubre (Publicació: BOPB de 22 de setembre de 2016), l'article 4.2 del qual estableix que "Les candidatures que hagin estat validades, d'acord amb els criteris d'elegibilitat i incompatibilitats que s'estableixen en el present reglament, es sotmetran a un procés de consulta ciutadana."

En aquesta ocasió, l'Ajuntament de Terrassa, un cop validades les candidatures proposades per ocupar la Sindicatura municipal de greuges, va obrir el preceptiu procés de consulta per tal que la ciutadania donés suport a les diferents candidatures. Aquest suport es podia emetre presencialment, mitjançant el dipòsit de paperetes en urna, o mitjançant la plataforma electrònica de participació ciutadana.

2. Els promotors de les queixes consideren que hi ha indicis que algunes de les candidatures constituïdes per optar al càrrec de síndic/a de greuges de Terrassa van recollir dades personals i signatures, en paper, de ciutadans particulars que van manifestar la seva voluntat de donar-los suport i posteriorment, actuant en nom de les persones que manifestaren aquest suport per escrit (en paper), van procedir fer les gestions electròniques necessàries per donar suport a les seves candidatures pels mitjans telemàtics establerts a aquest efecte.

3. Per tal de donar suport a la seva candidatura per via telemàtica en nom dels ciutadans que els van facilitar les seves dades personals i signatures en paper, aquestes candidatures van crear un compte de correu electrònic per a cadascun d'aquests ciutadans.

Des d'aquests comptes de correu electrònic van demanar la verificació de les seves dades per acreditar que complien els requisits per poder participar en el procés d'elecció i nomenament del síndic/a de greuges de Terrassa i per poder rebre, en cas que el procés de verificació fos favorable, l'enllaç web que permetia activar el registre realitzat.

Mitjançant aquest enllaç es va accedir, en nom de cada ciutadà que facilità les seves dades, al portal de participació, es va entrar en el compte de cada ciutadà (creat a partir del procediment dut a terme fins a aquest moment) i es va emetre, des d'aquí, el suport d'aquests ciutadans a la candidatura.

4. Els promotors de les queixes exposen que, al seu entendre, aquesta manera de procedir desvirtua totalment la transparència del procediment de suport ciutadà a les diferents candidatures proposades per ocupar el càrrec de síndic/a de greuges de Terrassa.

Assenyalen, igualment, que el fet que solament dues de les candidatures proclamades duguessin a terme aquest procediment de "captació de vots al carrer" per després gestionar el procediment d'emissió del suport telemàtic a la seva pròpia candidatura, actuant en nom dels ciutadans, suposa un greuge comparatiu en relació amb les altres candidatures.

5. Els interessats manifesten, també, que segons ha exposat una de les candidatures que van dur a terme el procés de recollida de dades i signatures de suport i posterior abocament de suports ciutadans a la plataforma de participació habilitada, abans de dur a terme aquest procediment va contactar amb el seu interlocutor de l'Ajuntament de Terrassa, via correu electrònic, per plantejar la possibilitat de fer servir els fulls signats pels ciutadans per validar, telemàticament, que els ciutadans que els signaven donaven suport a la seva candidatura. La resposta de l'Ajuntament, segons explica, "no va ser negativa".

Pel que fa a l'altra candidatura, s'assenyala que va preguntar si es podia fer una recollida de signatures de suport i portar-les a la plaça Didó on estava instal·lat l'espai de "votació" presencial. La resposta, segons s'explica, va ser negativa per la qual cosa aquesta candidatura optà per recollir les dades personals i les signatures que l'autoritzessin a seguir el procés telemàtic en nom dels ciutadans signants.

Aquesta informació coincideix amb la informació que ha aparegut en alguns mitjans d'informació i comunicació d'àmbit local als quals ha tingut accés aquesta institució.

6. El 15 de desembre de 2016 es reuneix la Comissió informativa Especial de Transparència en sessió extraordinària a la qual assisteixen, a banda dels membres de consistori, el candidats del procés d'elecció i nomenament del síndic/a municipal i representants del Observatori Ciutadà Municipal de Terrassa i la FAVT per tractar sobre els mateixos fets que motivaren la queixa objecte d'estudi. En el marc de la reunió cada una de les parts implicades explica els fets ocorreguts i fa la seva valoració de la situació.

7. El 10 de gener de 2017 el Síndic de Greuges de Catalunya demanà informació a l'Ajuntament de Terrassa. A la seva resposta, l'ajuntament assenyala el següent:

7.1. En relació amb el procediment de consulta ciutadana prevista a l'article 4 de Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, l'ajuntament explica que "Els instruments de participació directa d'iniciativa institucional municipal estan regulats per la Llei 10/2014, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana.

En el cas del procés d'elecció del càrrec de síndic/a municipal de greuges es tracta d'un procés participatiu previst a Títol III de la Llei 10/2014. (...)

En aquest sentit, "el procediment d'elecció de la Sindicatura ha seguit les recomanacions formulades pel Servei de Qualitat democràtica pel que fa a processos participatius i s'han aplicat criteris validats en el procés participatiu del Pla d'Acció Municipal 2017" (Decret 5786, de 6 de juliol de 2016 de l'Ajuntament de Terrassa).

També s'especifica a l'informe que "d'acord amb el que preveu el Reglament del Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa és l'Alcalde qui, tenint en compte els resultats i prèvia valoració de la Junta de Portaveus, sotmetrà al Ple municipal l'elecció de candidat o candidata (...)"

En aquesta línia, l'administració municipal aporta còpia del Decret d'alcaldia 8135 de 20 d'octubre de 2016 mitjançant el qual es decreta:

“Primer: Iniciar el procés determinat en el Reglament del Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa per tal que el Ple de l'Ajuntament de Terrassa pugui procedir a l'elecció del Síndic o Síndica Municipal de Greuges de Terrassa.

Segon: Delegar en el Tinent d'alcalde de l'Àrea de Serveis General i Govern Obert la gestió del procés determinar a l'article 4 del del Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa.”

7.2. Pel que fa a l'**acte administratiu mitjançant el qual s'engega el procediment de consulta ciutadana** prevista a l'article 4 de Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, s'assenyala que “en tant que aquesta acció de consultar a la ciutadania es planteja com a un procés participatiu i no com una consulta no referendària, no s'ha elaborat cap acte administratiu específic per al seu inici. Aquest període habilitat per a donar suport consisteix en una fase dins del procés d'elecció i nomenament de la figura del Síndic/a” recollit al Decret d'alcaldia 8135 de 20 d'octubre.”

“A efectes de garantir la major informació, difusió o coneixement del procés, així com facilitar i impulsar la participació ciutadana, es va elaborar un pla de comunicació que es va treballar i consensuar entre els serveis municipals, entre ells el Servei Municipal de Qualitat Democràtica, Servei d'organització i processos, Servei de Tecnologia i Sistemes d'informació, Servei d'atenció ciutadana i el Serveis municipals de premsa i comunicació.”

La informació relativa al procés participatiu es va difondre mitjançant una nota de premsa a l'inici de cada fase i una prèvia informativa de tot el procés. Es van distribuir cartells informatius i flyers, es va difondre informació a través de les xarxes socials municipals i en van enviar correus electrònics a les entitats registrades al Registre municipals d'entitats i associacions ciutadanes.” També van participar de la campanya de difusió els mitjans informatius municipals cobrint la notícia en els diferents espais informatius i entrevistes.

7.3. **El període per donar suport a les candidatures constituïdes** es va iniciar el 28 de novembre i va finalitzar el 9 de desembre de 2016, si s'optava pel canal de suport presencial, és a dir per dipositar una papereta amb la candidatura de preferencial en una urna ubicada a l'OAC de la Plaça Didó en l'horari d'atenció habitual (no s'especifica a la resposta).

En aquest cas, prèviament al dipòsit de la papereta en urna, el personal de l'OAC verificava el compliment dels requisits del ciutadà mitjançant la plataforma CONSENSUS que verifica dades d'empadronament i edat, i que permet garantir que una persona no pugui votar dues vegades.

També s'habilità una plataforma electrònica (Plataforma CONSENSUS) del Consorci Localred. L'ús de la plataforma va ser aprovat pel Ple municipal en sessió de 21 de juliol de 2016 i que ja havia estat utilitzat en els darrers mesos per l'ajuntament en el desenvolupament del Pla d'Acció Municipal (PAM) 2017. A través d'aquesta plataforma es poden recollir les propostes ciutadanes a les quals es va poder donar suport presencialment o mitjançant el portal de participació.

L'entorn de la Plataforma CONSENSUS es va configurar tècnicament per visualitzar públicament les candidatures a ocupar el càrrec de Síndic/a Municipal.

A efectes d'emetre el seu suport a una candidatura, les persones interessades s'havien de registrar en la Plataforma introduint el número del seu DNI i la seva data de naixement. Aquestes dades es validen en temps real contra el padró municipal i es verifica que el ciutadà sigui major de 16 anys. Es garanteix que no es donin processos automatitzats en relació amb processos anteriors.

Si la verificació del ciutadà per participar és favorable, s'envia un correu electrònic a l'adreça indicada per la persona on hi ha un enllaç web a la plataforma del Portal de participació. Des d'aquí el ciutadà pot entrar al seu compte i emetre el suport a la candidatura de la seva preferència. Si qui participa ho havia fet abans en relació amb el PAM, s'exclou la fase d'activació de compte que ja estaria activa.

L'ajuntament aclareix que la plataforma garanteix que cada persona només pugui participar una vegada en relació amb el procés de suport a les candidatures al Síndic/a municipal, i que la plataforma no registra a la seva base de dades els números de DNI de les persones que han participat per tal de garantir la no correlació entre aquest identificador i el suport emès. El sistema tampoc realitza registre de IP de les terminals des d'on s'emeten els suports.

7.4. A l'informe de l'Ajuntament es fa constar que **el programari “CONSENSUS no es pot equiparar amb un sistema de votació electrònica, fonamentalment perquè no permet la identificació fefaent de la persona que desitja emetre un vot.** Les eines orientades a aquesta funcionalitat han de garantir, entre d'altres, la capacitat d'identificació del votant, incloent possibilitats de mecanismes d'identificació digital (per exemple operant amb certificats digitals) o inclús identificació biomètrica, associada a trets físic distintius de la persona.

També es remarca a l'informe que “en cap cas l'eina CONSENSUS es pot equipar a una eina de votació electrònica com és la que ofereixen en algunes empreses especialitzades en aquest servei, ja que hauria d'incorporar els mecanismes necessaris d'identificació i autenticació dels votants, així com altres característiques que garanteixin la confidencialitat en el procés de votació i la fidelitat dels resultats obtinguts.”

Totes aquests consideracions consten a l'informe tècnic sobre la Plataforma CONSENSUS emès pel director del Servei de Tecnologia i Sistema d'informació de l'Ajuntament de Terrassa el 14 de desembre de 2016.

7.5. Quant a les afirmacions segons les quals les candidatures que van dur a terme el procediment de recollida de suports en paper i posterior abocament de la informació haurien consultat aquesta opció amb fonts municipals que, segons diuen, van acceptar com a bons aquests procediments, l'administració municipal assenyala que “es fa constar que no s'ha rebut cap petició en la que es consultés la validesa de la recollida de suports en paper i posterior abocament de la informació en la plataforma de participació ciutadana. En conseqüència, no existeix cap resposta que valorés, ni en positiu ni en negatiu, aquest procediment”.

I agrega que de les respostes donades a les sol·licituds formulades per les candidatures durant el procés participatiu (que copia a l'informe), **“no es desprèn en cap moment que ni es valori ni molt menys, que s'accepti com a bons, la recollida de suports en paper i posterior abocament de la informació en la plataforma de participació ciutadana.”**

7.6. Finalment l'ajuntament explica que l'Alcalde, responsable de sotmetre al Ple Municipal l'elecció del candidat o candidata a síndic/a municipal de Terrassa, “retirà de l'ordre del dia del Ple ordinari del mes de desembre la proposta de resolució de designació de la persona que ocuparà el càrrec per tal d'evitar divisions al voltant de la

figura de la sindicatura i vetllar per preservar aquesta institució, davant dels dubtes que el procés de participació ciutadana ha generat.”

L'alcalde, d'acord la informació aportada el 25 de gener de 2017, havia previst una roda de reunions amb les persones que havien presentat candidatures per escoltar les seves valoracions, i una roda de reunions amb els grups municipals per prendre la decisió més oportuna i amb el major consens possible.

8. El 17 de març de 2017, el síndic de greuges de Catalunya es va reunir amb l'alcalde de Terrassa, senyor Jordi Ballart i Pastor, per parlar sobre l'assumpte objecte d'estudi en el marc d'aquest expedient.

Consideracions

I. Sobre el marc normatiu del procés de consulta ciutadana dut a terme en el marc del procés d'elecció i nomenament del Síndic/a Municipal de Terrassa

1. El Síndic/a municipal de Greuges és escollit pel Ple de l'Ajuntament que decidirà, per votació del membres, sobre una proposta de l'alcalde que haurà escoltat, prèviament, la Junta de Portaveus. Resultarà escollida la candidatura que obté la majoria de les tres cinquenes parts dels membres de dret que integren la corporació municipal en primera votació, o la majoria absoluta en segona votació, en els casos que no assoleixi la majoria necessària per a la primera votació.

L'article 4 de Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, fa referència al procediment d'elecció i nomenament del síndic/a com segueix:

Article 4.

El Síndic/a municipal de greuges és escollit pel Ple de l'Ajuntament, a proposta de l'Alcalde escoltada prèviament la Junta de Portaveus, d'acord amb el procediment següent:

1. Es realitzarà un procés de convocatòria pública, de com a mínim 15 dies, per a que la ciutadania de Terrassa presenti candidatures al càrrec. (...)

2. Les candidatures que hagin estat validades, d'acord amb els criteris d'elegibilitat i incompatibilitats que s'estableixen en el present reglament, es sotmetran a un procés de consulta ciutadana.

3. L'Alcalde, tenint en compte el resultat de la consulta ciutadana i prèvia valoració de la Junta de Portaveus, sotmetrà al Ple municipal l'elecció del candidat o la candidata al càrrec,(...).

4. Proposada la candidatura, resultarà escollida si obté la majoria de les tres cinquenes parts dels membres de dret que integren la corporació municipal, en primera votació. En cas de no assolir-se la dita majoria, i dins del termini dels dos mesos següents, en segona votació serà suficient l'assoliment de la majoria absoluta dels membres de dret que integren la Corporació per a la vàlida elecció del candidat/a.

5. Realitzada l'elecció, i en compliment de l'acord adoptat, correspon a l'Alcalde nomenar el Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa.

Els numerals 2 i 3 de l'article transcrit determinen que **les candidatures que hagin estat validades es sotmetran a un procés de consulta ciutadana i que l'Alcalde tindrà en compte el resultat d'aquesta consulta ciutadana per sotmetre al Ple municipal l'elecció** del candidat o la candidata al càrrec, prèvia valoració de la Junta de Portaveus.

2. De la informació aportada per l'ajuntament, es desprèn amb claredat que **el procés de consulta ciutadana al qual s'han de sotmetre les candidatures validades s'ha de dur a terme, d'acord amb les regles dels processos participatius previstos a Títol III de la Llei 10/2014**, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana.

I és que **no podria ser d'altra manera atès que**, com també s'exposa a l'informe de resposta, **l'Ajuntament de Terrassa no ha aprovat cap reglament específic que reguli el procés de consulta ciutadana a què fa referència l'article 4 del Reglament** del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa.

La Llei 10/2014, de 26 de setembre, és la norma vigent a tot el territori que determina el règim jurídic, les modalitats, el procediment, l'acompliment i la convocatòria dels mecanismes de les consultes populars no referendàries i d'altres formes i mecanismes de participació ciutadana institucionalitzada en l'àmbit competencial de la Generalitat i dels ens locals. (article 1.1)

I segons s'exposa a la mateixa Llei, “els ens locals, en l'àmbit de llurs competències, poden regular els altres instruments de participació, que es regeixen per llurs pròpies normes d'organització i funcionament, de les quals aquesta llei té caràcter supletori, llevat del que determinen els articles 41.1 i 4, 42, 46, 51 i 52, que són d'aplicació directa.”

A falta de normativa específica establerta per l'ajuntament, doncs, **és d'aplicació la regulació de la Llei 10/2014, de 26 de setembre.**

3. Aclarit això, s'ha d'especificar que **la qüestió sobre la qual recau la intervenció del Síndic de Greuges de Catalunya rau sobre la manera què es va dur a terme la consulta ciutadana** prevista als articles 4.2 i 4.3 del Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa **i si aquest procediment de consulta s'ajusta a les regles establertes a la Llei 10/2014, de 26 de setembre.**

En aquest sentit cal tenir en compte que, segons l'article 40 de la Llei, els processos de participació ciutadana són actuacions institucionalitzades destinades a facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania amb l'objecte de garantir el debat i la deliberació entre la ciutadania i les institucions públiques **per a recollir l'opinió dels ciutadans respecte d'una actuació pública concreta**, i determina tot seguit les modalitats de participació que s'estableixen (article 53 i següents).

El procés de consulta que estableix l'article 4 del Reglament del Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, s'adequa a aquest objectiu.

Ara bé, **pel que fa a l'adequació del procediment** dut a terme entre els mesos de novembre i desembre com a procés de consulta ciutadana **a les regles establertes a la Llei 10/2014, de 26 de setembre, començarem per determinar si en aquest procés de consulta es va tenir en compte el que determinen els articles 41.1 i 4, 42, 46, 51 i 52 que, segons la pròpia Llei, són d'aplicació directa:**

3.1. Article 41.1. i 41.4

D'acord amb l'article 41.1, poden prendre part en els processos de participació ciutadana les persones majors de setze anys. Tanmateix, si la naturalesa o l'objecte del procés ho requereixen o aconsellen, es pot reduir l'edat mínima dels participants.

Segons ha explicat l'ajuntament, el compliment d'aquest requisit es demanava a la convocatòria a la consulta i a més a més es verificava en temps real contra les dades dels padró municipal a través de la plataforma CONSENSUS.

L'article 41.4, per la seva part, estableix la garantia del principi d'igualtat i no-discriminació en els processos de participació adreçats a col·lectius específics que, entenem, no és el cas de la consulta que ara s'estudia, la qual estava oberta a tots els ciutadans empadronats al municipi de Terrassa majors de setze anys.

3.2. Article 42

L'article 42, al seu torn, determina que amb caràcter general, els processos de participació ciutadana es poden convocar amb relació a **qualsevol proposta, actuació o decisió en l'aplicació de la qual pugui ésser rellevant** d'informar, debatre o **conèixer l'opinió ciutadana** mitjançant la col·laboració i la interacció entre la ciutadania i les institucions públiques.

Aquest interès, el va posar en valor el Ple municipal que aprovà el Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, l'article 4 del qual recull la necessitat de dur a terme el procés de consulta ciutadana sobre les candidatures validades per a optar al càrrec de Síndic/a municipal.

3.3. Articles 46 i 51

L'article 46 de la Llei 10/2014 estableix que els processos participatius han de tenir com a mínim, les fases de: informació a les persones que hi poden participar, aportació de propostes, deliberació i valoració de les propostes, avaluació i retiment de comptes del procés, i si la naturalesa del procés ho permet, una fase de deliberació o debat.

Posant en relació aquests requisits amb el procés de consulta objecte d'estudi, trobem el següent:

a) Informació a les persones que hi poden participar;

En el cas que ens ocupa, segons la informació aportada, des de la Tinença d'alcaldia encarregada de fer efectiu el procés de consulta a que fa referència l'article 4 del Reglament, es van dur a terme una serie de "accions comunicatives (...)

complementàries a la informació disponible al web municipal” a les quals ja s'ha fet referència.

Entenem que amb aquestes actuacions es pot entendre satisfet aquest requisit.

b) Aportació de propostes;

Entenem que aquest requisit, desenvolupat a l'article 48 de Llei, fa referència a la necessitat d'establir un termini per a què les persones que hi poden participar puguin fer llurs aportacions i propostes sobre l'objecte sobre el qual es demana participar, amb l'únic requisit d'identificació de la persona. Aquest termini no pot ésser inferior en cap cas a trenta dies.

En relació amb aquest punt el Síndic entén que l'aportació que es demanava fer als ciutadans com a proposta era manifestar la seva preferència sobre una de les candidatures validades en el marc del procés d'elecció i nomenament del Síndic Municipal de Greuges de Terrassa.

D'acord amb la informació aportada per l'Ajuntament, **el període establert per a que els ciutadans participessin donant suport a les candidatures validades** es va iniciar el 28 de novembre i va finalitzar el 9 de desembre de 2016, és a dir, **va durar un total de 12 dies calendari**.

c) Deliberació i valoració de les propostes;

Segons l'article 49, es tracta d'una etapa en què l'administració que convoca el procés de participació ciutadana ha de considerar i valorar totes les aportacions i les propostes per determinar quines es prenen en consideració i com això es concreta en l'actuació de l'administració.

El Síndic entès que el procés d'escrutini i recompte de les aportacions de tots els ciutadans s'ha d'entendre com aquesta etapa de valoració de totes les aportacions (suports dels candidats a cadascuna de les candidatures) per determinar aquelles que és prenen en consideracions.

d) Avaluació i retiment de comptes del procés;

D'acord amb l'article 50 de la Llei 10/2014, l'avaluació dels resultats del procés de participació ciutadana s'ha de reflectir en una memòria final (...). Aquesta memòria final d'avaluació s'ha de fer pública al web institucional de l'administració convocant i s'ha de comunicar als participants i ha de permetre conèixer els criteris utilitzats per a valorar les aportacions i propostes i els motius pels quals han estat acceptades o rebutjades, així com acreditar el compliment dels compromisos assumits com a conseqüència del procés de participació ciutadana.

I aquesta consideració enllaça amb allò establert l'article 51 segons el qual la memòria final a què fa referència l'article 50 ha d'incloure un apartat específic sobre els efectes que el procés de participació ha de tenir en l'actuació de l'administració convocant i sobre els compromisos derivats del procés que aquesta assumeix.

En criteri del Síndic aquesta avaluació no resulta aplicable al procés participatiu comentant atès que en aquest cas la proposta que es demanava a la ciutadania era manifestar la seva preferència sobre una de les candidatures validades en el marc del procés d'elecció i nomenament del síndic municipal de greuges de Terrassa, i no pas un projecte pugues ser avaluat en els termes comentats.

D'altra banda, el Síndic no ha tingut coneixement que en relació amb el procés de consulta per donar suport a les candidatures validades per al càrrec de síndic/a municipal de greuges de Terrassa, **s'hagi establert cap òrgan independent encarregat de vetllar perquè el procés participatiu es desenvolupés d'acord amb la normativa establerta** o pogués valorar el procés de rendició de comptes.

2. Contra els acords de la comissió de seguiment es pot recórrer davant la Comissió de Control en el termini de dos dies hàbils a comptar de l'endemà de la data de l'acord.

El que si sembla adequar-se a aquest redactat és la previsió de l'article 4 del Reglament del/la Síndic/a municipal de Terrassa en la mesura en què estableix el resultat del procés participatiu no és vinculant per a l'administració convocant. Així ho determina clarament el Reglament que especifica que el síndic/a municipal de greuges és escollit pel Ple de l'Ajuntament, a proposta de l'Alcalde escoltada prèviament la Junta de Portaveus, i que l'alcalde *tindrà en compte* el resultat d'una consulta ciutadana sobre les candidatures validades per a ocupar el càrrec.

3.4. Article 52

Finalment, pel que fa als mitjans de suport que s'han de garantir per a la realització dels processos de participació ciutadana, a que fa referència l'article 52, de la informació aportada per l'administració no semblen desprendre-se'n deficiències.

II. Sobre els canals habilitats per donar suport a les candidatures validades per al procés d'elecció i nomenament del Síndic/a Municipal de Terrassa

1. Atesa la preocupació plantejada pels promotors de la queixa, traslladada també a la Comissió informativa Especial de Transparència de l'Ajuntament de Terrassa, estudiarem tot seguit si el procés d'emissió de suports electrònics mitjançant el qual es van recollir els suports per les candidatures és conforme a dret.

En aquesta línia, el primer que cal assenyalar és que ni el Títol III de la Llei 10/2014, ni el Reglament de Participació de Terrassa fan cap referència a la manera en què s'ha de dur a terme el procés d'emissió de suport electrònic a les propostes sobre les quals versen els processos de participació ciutadana.

Tampoc es recull res en relació amb l'emissió de suports per via electrònica en el document "Protocol de custòdia de l'urna (i les paperetes) i procediment d'emissió del suport a les candidatures a la Sindicatura de Terrassa" elaborat pels Serveis Generals i Govern Obert de l'ajuntament i signada per la cap del Servei d'atenció ciutadana el mes de novembre de 2016 (Dec 7 2016 1:05 PM).

Ara bé, la utilització de mitjanç electrònics per a processos de participació ciutadana, està regulada a l'article 28 de la Llei 10/2014 en relació a les consultes populars no referendàries. A falta, doncs, d'altra referència normativa, caldria aplicar, per analogia, les regles que estableix l'article 28 de la Llei 10/2014 al procés d'emissió de suports a les candidatures validades per al càrrec de síndic/a municipal de Terrassa per mitjans telemàtics.

2. El numeral 1 d'aquest precepte determina que la participació a les consultes populars no referendàries es pot fer per mitjans electrònics, sempre que es garanteixi la seguretat en la identificació del participant, la no-duplicitat o multiplicitat de participació d'una mateixa persona, el secret del vot, de manera que no es pugui establir cap vinculació entre l'opinió expressada i la persona que l'ha emesa, la seguretat del vot electrònic per a impedir l'alteració de la participació o dels vots emesos, i la transparència suficient perquè els actors interessats puguin dur a terme una observació i supervisió independent i fonamentada.

En el cas de la consulta ciutadana sobre les candidatures validades en el marc del procés d'elecció i nomenament del síndic municipal de greuges de Terrassa, es donà el següent, en relació amb aquests requisits:

a) La seguretat en la **identificació del participant**;

Segons l'informe aportat per l'administració municipal, la plataforma CONSENSUS **no es pot equiparar amb un sistema de votació electrònica, fonamentalment perquè no permet la identificació fefaent de la persona que desitja emetre un vot.**

b) La **no-duplicitat** o multiplicitat de participació d'una mateixa persona;

La plataforma CONSENSUS, segons el mateix informe, **garanteix que cada persona només pugui participar una vegada** en relació al procés de suport a les candidatures al Síndic/a municipal.

c) **El secret del vot**, de manera que no es pugui establir cap vinculació entre l'opinió expressada i la persona que l'ha emesa;

Segons explica l'ajuntament al seu informe, la plataforma CONSENSES no registra a la seva base de dades els números de DNI de les persones que han participat **per tal de garantir la no correlació entre aquest identificador i el suport emès.**

Tot i així, també s'especifica que aquesta eina **no es pot equiparar a una eina de votació electrònica per a la qual cosa s'haurien d'incorporar "altres mecanismes necessaris d'identificació i autenticació dels votants, així com altres característiques que garanteixen la confidencialitat en el procés de votació i la fidelitat dels resultats obtinguts"**.

En aquest sentit, entenem que la plataforma CONSENSUS, *per se*, tot i que sembla ser que permet garantir que no s'estableixi cap vinculació entre l'opinió expressada i la

persona que l'ha emesa, **no és del tot fiable en relació amb la necessitat de garantir la confidencialitat del vot.**

Es diu que la plataforma CONSENSUS *no permet garantir la confidencialitat en el procés de votació* la qual cosa sembla evident en tant que, **de facto, és possible que la persona que fa l'acte físic d'emetre el suport a una candidatura mitjançant la plataforma electrònica de participació ciutadana sigui diferent a la persona que s'identifica com a emissor del suport**, com sembla ser que ha ocorregut en aquest cas.

d) La seguretat del vot electrònic per a impedir l'alteració de la participació o dels vots emesos;

En relació amb aquest punt, a l'informe municipal s'assenyala que **l'eina CONSENSUS en cap cas es pot equiparar a una eina de votació electrònica per a la qual cosa s'haurien d'incorporar els mecanismes necessaris que garanteixin la confidencialitat en el procés de votació o la fidelitat els resultats obtinguts.**

e) La transparència suficient perquè els actors interessats puguin dur a terme una observació i supervisió independent i fonamentada;

El Sindic considera que per garantir la transparència del procés participatiu cal establir mecanismes que permetin a les associacions i organitzacions interessades, observar i supervisar el desenvolupament del procés de participació. Aquest seguiment cal encomanar-ho a una comissió que actuï amb autonomia i independència en l'exercici de llurs funcions, i que pugui garantir el bon desenvolupament de les diferents fases del procés de consulta d'acord amb la normativa i, si s'escau, les regles específiques del procés participatiu, fer les operacions de recompte i aixecar acta dels resultats; resoldre les queixes, consultes o incidències que es plantegin amb relació a tot el procés del procés participatiu; designar persones que, a proposta de les associacions i organitzacions interessades, puguin ser presents en els actes de constitució de les meses de consulta, en la votació i en el recompte provisional i final, entre altres.

En aquest cas, però, **l'administració no ha informat de la constitució de cap mena d'òrgan o comissió independent que permeti a les associacions i organitzacions interessades, observar i supervisar el desenvolupament del procés de participació, mitjançant les tasques descrites ni en relació amb al procés d'emissió de suports electròniques, ni en relació amb el procés presencial.**

L'únic instrument en relació amb el qual s'informa, en aquesta línia, és el "Protocol de custòdia de l'urna (i les paperetes) i procediment d'emissió del suport a les candidatures a la Sindicatura de Terrassa" elaborat pels Serveis Generals i Govern Obert de l'ajuntament i signada per la cap del Servei d'atenció ciutadana el mes de novembre de 2016 (Dec 7 2016 1:05 PM). Aquest document, només fa referència a la custòdia de l'urna i al procediment que s'ha de seguir per emetre el suport en paperetes a l'OAC.

III. Conclusions

D'acord amb tot això exposat, **sembla ser que hi ha dubtes raonables sobre l'adequació de la forma com es va dur a terme el procés de consulta** de la ciutadania establert a l'article 4.2 de Reglament del Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa, **als mandats que la Llei 10/2014, de 26 de setembre** estableix com d'aplicació directa per a tots els processos de participació ciutadana.

També **sembla evident que el sistema habilitat per dur a terme l'emissió de suports** a les candidatures validades **per mitjans electrònics no compleix amb els requisits mínims establerts a l'article 28 de la Llei 10/2014**, de 26 de setembre en relació amb la utilització de mitjans electrònics en processos participatius.

Això, en la mesura que **la plataforma CONSENSUS utilitzada:**

- **no permet la identificació fefaent de la persona que desitja emetre un suport;**
- **no pot garantir la confidencialitat i el secret en el procés de participació**, la qual cosa es va fer palès en la pràctica mitjançant la qual algunes candidatures duren a terme el procés d'emissió de suports *on line* de persones que aparentment els havien donat suport mitjançant la signatura en un document en paper;
- **no garanteix la fidelitat dels resultats obtinguts.**
- **no s'ha establert cap mecanisme independent que permetés a les associacions i organitzacions interessades observar i supervisar el desenvolupament del procés de participació.**

Suggeriments i recomanacions

D'acord amb tot això exposat, el Síndic de Greuges de Catalunya

1. Considera que en el procés de consulta ciutadana dut a terme en el marc del procés d'elecció i nomenament del síndic/a municipal de Terrassa no s'han seguit els requeriments fixats per l'ordenament jurídic per aquest tipus de processos, la qual cosa s'evidencia en la manca de garanties en relació amb:

- la identificació fefaent de les persones que van emetre els seus suports a les candidatures validades,
- la confidencialitat i el secret de l'opció triada de les persones que participaren en el procés de participació,
- la fidelitat dels resultats obtinguts, i
- l'existència d'un mecanisme independent d'observació i supervisió del desenvolupament del procés de participació.

2. Suggereix a l'Ajuntament de Terrassa que, tenint en compte les consideracions precedents, adopti les mesures necessàries per:

- **Aprovar les normes reglamentàries necessàries per desenvolupar el mandat del Ple recollit a l'article 4 del Reglament del/la Síndic/a municipal de Greuges de Terrassa**, amb l'objecte de garantir que es respecten els requisits que estableix la normativa vigent en relació amb els processos participatius i als quals s'ha fer referència a l'apartat de consideracions.
- **Evitar que es tornin a produir situacions com la que motivaren l'obertura d'aquest expedient.**
- **Tenir en compte la proposta del Síndic de Greuges de Catalunya de col·laborar amb l'Ajuntament de Terrassa en l'elaboració d'una nova sistemàtica per tal d'avançar en el procés d'elecció i nomenament del síndic/a municipal de greuges de Terrassa.**

Rafael Ribó
Síndic

Barcelona, 22 de març de 2017